

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ ЗДОРОВ'Я ТА ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ
Кафедра фізичного виховання

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

декан факультету здоров'я
та фізичного виховання

Миронюк І. С.
серпня 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

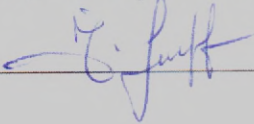
«ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ У СПЕЦІАЛЬНИХ МЕДИЧНИХ ГРУПАХ»

Рівень вищої освіти:	перший (бакалаврський) рівень
Галузь знань:	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність:	014 Середня освіта (Фізична культура),
Освітня програма:	Фізична культура
Статус дисципліни:	обов'язкова
Мова навчання:	українська

Робоча програма «Фізичне виховання у спеціальних медичних групах», для для здобувачів вищої освіти галузі знань 01 – Освіта/педагогіка, спеціальностей: 014 Середня освіта (Фізична культура).

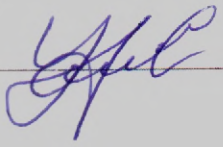
Розробник: ст. викладач кафедри фізичного виховання Співак А.П.

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри фізичного виховання, Протокол № 1 від 28 серпня 2020 року.

Завідувач кафедри ФВ (Маріонда І.І.)

Схвалено науково-методичною комісією факультету здоров'я та фізичного виховання

Протокол № 9 від 28 серпня 2020 року

Голова науково-методичної комісії (Ф.Г. Філак)

вересень 2020 р.

ДВНЗ «Ужгородський національний університет», червень 2021 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів: 4,0	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин: 120	2	2
Кількість модулів – 2	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2; самостійної роботи студента -2	4	4
	Лекції:	
	12/6	3/6
	Практичні (семінарські, лабораторні):	
	48	12
Вид підсумкового контролю: екзамен.	Індивідуальна робота:	
	-	-
Форма підсумкового контролю: письмове тестування.	Самостійна робота:	
	0/60год	0/102год

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни є засвоєння студентами теоретичних знань і методичних навичок в організації та проведенні різних форм занять в системі фізичного виховання України.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Загальних:

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу інформації на основі логічних аргументів та перевірених фактів (ЗК 1);
- знання і розуміння значення та змісту обраної професії; основних концепцій та базових понять у фізичній культурі і спорті, історії розвитку, основ гігієни праці (ЗК-2);
- здатність до самоосвіти і самовдосконалення, постійного підвищення особистого рівня кваліфікації (ЗК-5);
- здатність у процесі навчання та при самостійній підготовці до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, вміння використовувати інформаційні та комунікаційні технології (ЗК 6);
- здатність визначати і формулювати професійні завдання, приймати обґрунтовані рішення (ЗК 7);
- здатність здійснювати аналіз й осмислення загальнонаукової та професійно орієнтованої літератури, у тому числі іноземної (ПК-10);
- здатність спілкуватися другою (іноземною) мовою (ЗК 12) .

Професійних:

- здатність здійснювати об'єктивний аналіз сучасного стану та тенденцій розвитку фізичної культури населення (ПК-2);
- здатність виконувати професійну діяльність у відповідності до чинних стандартів якості життя (ПК-3);
- вміння визначати перспективні шляхи використання засобів фізичного виховання і спорту для різних категорій населення з врахуванням їх рівня підготовленості, мотивації, умов проведення занять та соціальних потреб (ПК-4);
- вміння здійснювати системне планування професійної діяльності, володіння педагогічними навичками проведення урочних і неурочних форм занять (ПК-5);
- вміння визначати роль рухової активності для формування здорового способу життя, збереження й зміцнення здоров'я, проводити ефективну агітацію і пропаганду серед населення (ПК-8).

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Теорія і методика фізичного виховання» є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП):

- ОК 9 Спортивна медицина і гігієна;
- ОК 8 Фізіологічні основи фізичної культури і спорту;
- ОК 6 Фізіологія людини;
- ОК 5 Анатомія людини з основами динамічної морфології;

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до ОП, вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних *результатів навчання (ПРН)*:

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
-здатність до організаційної роботи, взаємодії в колективі, вміння враховувати психоемоційні особливості окремих осіб, зокрема, та колективу, загалом.	<i>ПРН 2</i>
-здатність до організаційної роботи, взаємодії в колективі, вміння враховувати психоемоційні особливості окремих осіб, зокрема, та колективу, загалом	<i>ПРН 3</i>
-здатність визначати і формулювати професійні завдання, приймати обґрунтовані рішення	<i>ПРН 5</i>
-здатність здійснювати аналіз й осмислення загальнонаукової та професійно орієнтованої літератури, у тому числі іноземної	<i>ПРН 7</i>
–здатність виконувати професійну діяльність у відповідності до чинних стандартів якості життя;	<i>ПРН10</i>
здатність організувати оздоровче-розважальні і спортивні заходи, бути обізнаним у правилах суддівства спортивних змагань	<i>ПРН 12</i>
–здатність організувати і проводити секційні заняття з обраного виду спорту;	<i>ПРН13</i>
–здатність організувати оздоровчо-розважальні і спортивні заходи, бути обізнаним у правилах суддівства спортивних змагань ;	<i>ПРН14</i>
–здатність організувати позакласну і позашкільну роботу з дітьми та шкільною молоддю ;	<i>ПРН16</i>
–здатність виконувати обов'язки інструктора з видів спорту та рухової активності, завідувача спортивною базою ;	<i>ПРН18</i>
–здатність надавати долікарську допомогу під час проведення занять з фізичної культури та спортивних заходів (ПРН19);	<i>ПРН19</i>

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

- виконання письмових завдань;
- відповіді на лабораторних заняттях;
- тести;
- екзамен.

Таблиця 5.1. Загальна шкала оцінювання: рейтингова, національна та ECTS

СУМА БАЛІВ за 100-бальною шкалою	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		екзамен	залік
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	не задовільно з можливістю повторного складання	
1-34	F	не задовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

Загальна оцінка за один змістовий модуль складається з оцінок за результатами поточного модульного контролю та письмового тестування (табл. 5.2, 5.3).

Таблиця 5.2. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти денної форми навчання (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота							Письмове завдання	Модульна контрольна робота	Сума
T 1	T 2-3	T 4-5	T 6-7	T 8-9	T 10-11	T 12			
5	5	5	5	5	5	5	5	60	100

Таблиця 5.3. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти денної форми навчання (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота							Письмове завдання	Модульна контрольна робота	Сума
T 13	T 14	T 15	T 16	T 17	T 18	T 19			
5	5	5	5	5	5	5	5	60	100

Критерії модульного поточного оцінювання для денної форми навчання

Модульне поточне оцінювання проводиться під час практичних (семінарських) занять. Оцінка складається з оцінок за виступи на семінарських заняттях (1-5 балів за кожен виступ), оцінок за участь в обговоренні виступів та презентаційних матеріалів (1-5 балів за обговорення виступу). Максимальна оцінка за виступи та обговорення не може перевищувати 35 балів. До цієї оцінки додається оцінка за виконання письмового завдання (1-5 балів). Максимальна оцінка за модульне поточне оцінювання – 40 балів (табл.5.4).

Таблиця 5.4. Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни для денної форми навчання

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1	
	Кількість балів	Максимальна кількість балів (сумарна)
Виступи на семінарських (практичних) заняттях	1-5	35
Виконання письмового завдання	1-5	5
Тестування	6	60
Разом		100

Критерії оцінювання модульного контрольного тестування для денної форми навчання

Оцінювання модульного контрольного тестування проводиться за 60 бальною шкалою з використанням тестових завдань. Пропонується 20 варіантів тестів по 10 питань в кожному варіанті. Всього 200 тестових завдань. На кожне питання дається 4 варіанти відповідей, всього 800 варіантів відповідей. Правильними можуть бути від одного до 4 відповідей. Вибрані всі правильні відповіді на одне питання оцінюються в 6 балів. Таким чином максимальна оцінка студента за модульне контрольне тестування - 60 балів. До цієї оцінки додається оцінка за модульне поточне оцінювання від 0 до 40 балів

Критерії поточного оцінювання для заочної форми навчання

Поточне оцінювання проводиться під час практичних (семінарських) занять. Оцінка складається з оцінок за виступи з визначених викладачем тем навчального курсу (1-10 балів за кожен виступ), а також оцінок за участь в обговоренні виступів та презентаційних матеріалів (1-10 балів за обговорення виступу). Максимальна оцінка за виступи та обговорення не може перевищувати 40 балів. До цієї оцінки додається оцінка за виконання письмового завдання (1-60 балів). Максимальна оцінка за поточне оцінювання – 100 балів. (табл.5.5).

Таблиця 5.5. Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни для заочної форми навчання

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1	
	Кількість балів	Максимальна кількість балів (сумарна)
Відповіді на лабораторних заняттях	1-10	40
Виконання письмового завдання	1-60	60
Разом		100

Критерії оцінювання підсумкового контролю для денної та заочної форми навчання

Екзамен є підсумковим контролем. Екзамен проводиться у формі усних відповідей на 3 питання екзаменаційного білету та відповідей на допоміжні питання.

При цьому необхідно керуватися таким:

Критерії оцінювання усних відповідей на питання екзаменаційного білету:

Оцінку «зараховано» (90-100 балів, А) заслуговує студент, який:

- всебічно, систематично і глибоко володіє навчально-програмовим матеріалом;
- вміє самостійно виконувати завдання, передбачені програмою, використовує набуті знання і вміння у нестандартних ситуаціях;
- засвоїв основну і ознайомлений з додатковою літературою, яка рекомендована програмою;
- засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни та усвідомлює їх значення для професії, яку він набуває;
- вільно висловлює власні думки, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особистісну позицію;
- самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, виявив творчі здібності і використовує їх при вивченні навчально-програмового матеріалу, проявив нахил до наукової роботи.

Оцінку «зараховано» (82-89 балів, В) – заслуговує студент, який:

- повністю опанував і вільно (самостійно) володіє навчально-програмовим матеріалом, в тому числі застосовує його на практиці, має системні знання в достатньому обсязі відповідно до навчально-програмового матеріалу, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях;

- має здатність до самостійного пошуку інформації, а також до аналізу, постановки і розв'язування проблем професійного спрямування;
- під час відповіді допустив деякі неточності, які самостійно виправляє, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу;

Оцінку «зараховано» (74-81 бал, C) заслугоує студент, який:

- в загальному роботу виконав, але відповідає на екзамені з певною кількістю помилок;
- вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати на практиці, контролювати власну діяльність;
- опанував навчально-програмовий матеріал, успішно виконав завдання, передбачені програмою, засвоїв основну літературу, яка рекомендована програмою;

Оцінку «зараховано» (64-73 бали, D) – заслугоує студент, який:

- знає основний навчально-програмовий матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії;
- виконує завдання непогано, але зі значною кількістю помилок;
- ознайомлений з основною літературою, яка рекомендована програмою;
- допускає на заняттях, чи екзамені помилки при виконанні завдань, але під керівництвом викладача знаходить шляхи їх усунення.

Оцінку «зараховано» (60-63 бали, E) – заслугоує студент, який:

- володіє основним навчально-програмовим матеріалом в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, а виконання завдань задовольняє мінімальні критерії. Знання мають репродуктивний характер.

Оцінка «не зараховано» (35-59 балів, FX) – виставляється студенту, який:

- виявив суттєві прогалини в знаннях основного програмового матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань.

Оцінку «не зараховано» (35 балів, F) – виставляється студенту, який:

- володіє навчальним матеріалом тільки на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів або не володіє зовсім;
- допускає грубі помилки при виконанні завдань, передбачених програмою;
- не може продовжувати навчання і не готовий до професійної діяльності після закінчення університету без повторного вивчення даної дисципліни.

При виставленні оцінки враховуються результати навчальної роботи студента протягом семестру.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

№ теми	НАЗВА ТЕМИ ЗАНЯТТЯ ТА РОЗДІЛИ
Модуль 1. Організація фізичного виховання з особами, які мають відхилення в стані здоров'я.	
1	Здоров'я і хвороба, як основні категорії, що визначають стан організму. Критерії диференціації школярів по рівню здоров'я в процесі фізичного виховання. 1. Загальне вчення про хворобу. 2. Здоров'я і хвороба – єдність протилежностей. 3. Розподіл школярів за медичними групами.
2	Загальні правила розвитку окремих рухових якостей при відхиленні в стані здоров'я дітей і підлітків, дозування фізичного навантаження. Ознаки неадекватності до фізичних навантажень. Функціональні проби у діагностиці фізичної працездатності та тренуваності, поняття про фізичну працездатність. 1. Організація занять в СМГ. 2. Розвиток рухових якостей та дозування фізичного навантаження в СМГ.

	3.Ознаки неадекватності до фізичних навантажень. 4.Лікарсько – педагогічний контроль.
3	Фізичне виховання школярів та студентів в СМГ при захворюваннях органів дихання. 1.Вплив дихальних вправ на здоров'я осіб, віднесених до СМГ. 2.Правила правильного дихання. 3.Методика навчання правильному диханню на заняттях в СМГ. 4.Особливості методики фізичного виховання осіб, що часто хворіють гострими респіраторними захворюваннями.
Модуль 2. Фізичне виховання школярів з різними нозологіями	
4	Особливості фізичного виховання учнів при серцево-судинній патології. 1.Характерні симптоми захворювань серця. 2.Механізми лікувальної дії фізичних вправ при серцево-судинній патології. 3.Основи методики фізичного виховання при серцево-судинній патології. Показання та протипоказання до застосування фізичних вправ. 4.Особливості фізичного виховання при окремих захворюваннях серцево-судинної системи.
5	Фізичне виховання школярів з порушенням постави та при сколіозах. 1.Загальне поняття про поставу. Характерні ознаки правильної постави. 2.Причини порушення постави. 3.Характеристика видів порушень постави. 4.Методика корекції дефектів постави.
6	Особливості методики фізичного виховання у СМГ при захворюваннях обміну речовин та супутніх порушень функціонування ССС. 1.Методи розвантаження діяльності ССС у осіб, які займаються у СМГ 2.Загальне поняття про ожиріння. 3.Причини, що викликають захворювання ожирінням у дітей. 4.Особливості фізичного виховання дітей, хворих на ожиріння.

6.2. Програма навчальної дисципліни Модуль 1.

Змістовий модуль 1. Організація фізичного виховання з особами, які мають відхилення в стані здоров'я

Тема 1. Здоров'я і хвороба, як основні категорії, що визначають стан організму. Критерії диференціації школярів по рівню здоров'я в процесі фізичного виховання.

Тема 2. Загальні правила розвитку окремих рухових якостей при відхиленні в стані здоров'я дітей і підлітків, дозування фізичного навантаження. Ознаки неадекватності до фізичних навантажень. Функціональні проби у діагностиці фізичної працездатності та тренуваності, поняття про фізичну працездатність.

Тема 3. Фізичне виховання школярів та студентів в СМГ при захворюваннях органів дихання.

Тема 4. Особливості фізичного виховання учнів при серцево-судинній патології.

Модуль 2

Змістовий модуль 2. Фізичне виховання школярів з різними нозологіями

Тема 5. Фізичне виховання школярів з порушенням постави та при сколіозах.

Тема 6. Особливості методики фізичного виховання у СМГ при захворюваннях обміну речовин та супутніх порушень функціонування ССС.

Тема 7. Фізичне виховання учнів при патології органів травлення. Фізичне виховання учнів при патології органів сечовидільної системи.

Тема 8. Фізичне виховання учнів при неврозах та порушенні органу зору.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					Усьо-го	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Організація фізичного виховання з особами, які мають відхилення в стані здоров'я												
Тема 1. Здоров'я і хвороба, як основні категорії, що визначають стан організму. Критерії диференціації школярів по рівню здоров'я в процесі фізичного виховання.		2	-	6	-	8		2		2		10
Тема 2. Фізичне виховання школярів та студентів в СМГ при захворюваннях органів дихання.		2	-	6	-	10						12
Тема 3. Особливості фізичного виховання учнів при серцево-судинній патології.		2	-	6	-	8						16
Разом за змістовим модулем 1	60	6	-	24	-	30		4		6		48
Модуль 2												
Змістовий модуль 2. Фізичне виховання школярів з різними нозологіями												
Тема 4. Фізичне виховання школярів з порушенням постави та при сколіозах.		2	-	6	-	5		2		6		16
Тема 5. Особливості методики фізичного виховання у СМГ при захворюваннях обміну речовин та супутніх порушень функціонування ССС.		2	-	6	-	10						16
Тема 6. Фізичне виховання учнів при патології органів		2	-	6	-	10						

травлення. Фізичне виховання учнів при патології органів сечовидільної системи.											10
Усього год. За 2 ЗМ	60	6	-	24	-	30		2		6	54
Разом	120	12	-	48	-	60		6		12	102

6.3. Теми лабораторних занять

№ п/п	Теми та короткий зміст модуля	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
Модуль 1			
Змістовий модуль 1. Організація фізичного виховання з особами, які мають відхилення в стані здоров'я			
1	Здоров'я і хвороба, як основні категорії, що визначають стан організму: <ul style="list-style-type: none"> <i>Лабораторна робота.</i> Експрес-оцінка соматичного здоров'я. Донозологічна діагностика здоров'я людини. Визначення фізичного розвитку. Оцінка фізичного розвитку. Організація та зміст фізичного виховання осіб, віднесених до СМГ. 	4	2
2	Завдання та реалізація принципів фізичного виховання осіб зі слабким здоров'ям. Характеристика засобів фізичного виховання, які використовуються в СМГ: <ul style="list-style-type: none"> Загальнорозвиваючі та спеціальні вправи в СМГ. Загальна характеристика гімнастичних вправ: на координацію, рівновагу, розслаблення, дихальних, коригуючих та ідеомоторних вправ на заняттях в СМГ. Значення використання прикладних вправ в СМГ. Про лікувальний та оздоровчий ефект вправ, які виконуються у водному середовищі (гідростатичний тиск, виштовхуюча сила, температурна та механічна дії води). Лікувальний вплив спеціальних рухливих ігор через розвиток творчості, фантазії, ініціативи та позитивні емоції. <i>Лабораторна робота.</i> Організація та зміст фізичного виховання осіб, віднесених до СМГ. Демонстрація різних видів вправ. 	2	
3	Лікарсько-педагогічний контроль і самоконтроль на заняттях в СМГ: <ul style="list-style-type: none"> <i>Лабораторна робота:</i> проведення функціональних проб для оцінки стану ССС: функціональна проба з 20 присіданнями; тест PWC₁₇₀; тести Наваккі та Купера. 	2	2
4	Використання дихальних вправ у дітей, віднесених до СМГ. Фізичне виховання дітей в СМГ при захворюваннях органів дихання: <ul style="list-style-type: none"> Особливості фізичних вправ при окремих захворюваннях органів дихання. <i>Бронхіальна астма:</i> характеристика захворювання, причини 	4	2

	<p>виникнення, показання до занять фізичними вправами в СМГ; завдання фізичного виховання та засоби (зміст, інтенсивність, вихідне положення, їх поєднання) для їх вирішення; медичні протипоказання.</p> <p><i>Емфізема легень:</i> характеристика захворювання, причини виникнення, показання до занять фізичними вправами в СМГ; завдання фізичного виховання та засоби (зміст, інтенсивність, вихідне положення, їх поєднання) для їх вирішення; медичні протипоказання.</p> <p><i>Пневмонія:</i> характеристика захворювання, причини виникнення, показання до занять фізичними вправами в СМГ; завдання фізичного виховання та засоби (зміст, інтенсивність, вихідне положення, їх поєднання) для їх вирішення; медичні протипоказання.</p> <p><i>Плеврит:</i> характеристика захворювання, причини виникнення, показання до занять фізичними вправами в СМГ; завдання фізичного виховання та засоби (зміст, інтенсивність, вихідне положення, їх поєднання) для їх вирішення; медичні протипоказання.</p> <p><i>Бронхіт:</i> характеристика захворювання, причини виникнення, показання до занять фізичними вправами в СМГ; завдання фізичного виховання та засоби (зміст, інтенсивність, вихідне положення, їх поєднання) для їх вирішення; медичні протипоказання.</p>		
5	<ul style="list-style-type: none"> • Лабораторна робота. Дихальні вправи вступної частини занять школярів в СМГ. Тренувальні програми реабілітації при хронічному обструктивному захворюванні легень. Обговорення конспектів уроків. 	4	
6	<p>Особливості фізичного виховання учнів при серцево-судинній патології:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Ревматичне ураження серця:</i> загальна характеристика, причини виникнення, показання до занять фізичними вправами в СМГ, завдання фізичного виховання. • <i>Вади серця:</i> характеристика захворювання, види вад серця (врожені, набуті; стеноз, недостатність клапанів, складні та комбіновані вади, дефекти міжпередсердної або міжшлуночкової перегородки; компенсовані, декомпенсовані); причини захворювання, завдання фізичного виховання, особливості фізичних вправ при різних вадах серця. • <i>Гіпертонічна хвороба:</i> характеристика захворювання, причини та фактори, що спричиняють виникнення гіпертонії, завдання фізичного виховання при гіпертонії та спеціальні засоби для їх вирішення. Поняття юнацької гіпертонії. • <i>Гіпотонічна хвороба:</i> характеристика захворювання, фактори ризику його виникнення, завдання фізичного виховання та особливості використання засобів для їх вирішення. 	4	
7	<p>Лабораторна робота. Тренувальні програми реабілітації людей з серцево-судинними захворюваннями. Вправи на розслаблення у комплексі фізичних вправ при серцево-судинній патології. Методи досягнення розвиваючих ефектів на діяльність ССС (Булич, 1991). Обговорення конспектів уроків.</p>	4	
	Модульний контроль 1	4	
	Всього за модулем 1	26	

Модуль 2			
Змістовий модуль 2. Фізичне виховання школярів з різними нозологіями			
8	<p>Фізичне виховання школярів з порушенням постави. Особливості фізичних вправ при статичній плоскостопості та деформації грудної клітки:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Анатомічні особливості стопи, що підтримують її склепіння. Значення правильної будови стопи та вплив плоскостопості на здоров'я людини. Причини виникнення плоскостопості. Діагностика плоскостопості. • Загальна характеристика спеціальних фізичних вправ, що використовуються при плоскостопості. Характеристика ввідного, основного та заключного періодів занять фізичними вправами в СМГ при плоскостопості (завдання, засоби). Протипоказання до виконання окремих груп вправ при плоскостопості. • 	2	
9	<ul style="list-style-type: none"> • Лабораторна робота. Методи контролю за поставою. Корекція порушень постави. Корекція плоскостопості. Обговорення конспектів уроків. • Корекція сколіозів. Обговорення конспектів уроків. 	4	2
10	<p>Фізичне виховання дітей при захворюваннях обміну речовин: Лабораторна робота. Комплекси фізичних вправ для зменшення маси тіла. Обговорення конспектів уроків.</p>	4	
11	<p>Фізичне виховання учнів при патології органів травлення:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Особливості фізичного виховання при функціональних захворюваннях органів травлення: <p><i>Спланхонтоз</i> – характеристика захворювання, причини його виникнення; категорія дітей, що належать до групи ризику захворювання на спланхонтоз. Завдання фізичного виховання, та засоби для їх вирішення (вихідне положення, зміст, інтенсивність, особливості виконання, послідовність використання). Групи вправ протипоказаних при спланхонтозі.</p> <p><i>Дискінезія жовчовивідних шляхів</i> – характеристика захворювання, причини його виникнення. Завдання фізичного виховання та особливості підбору спеціальних засобів при гіперкінетичній та гіпокінетичній формах дискінезії жовчних шляхів (вихідне положення, зміст, протипоказання).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Особливості фізичного виховання при органічних захворюваннях органів травлення: <p><i>Гастрит</i> – характеристика захворювання, причини його виникнення, завдання фізичного виховання та засоби для їх вирішення з урахуванням гіпоацидної та гіперацидної форми гастриту (зміст, інтенсивність, протипоказання).</p> •	4	
12	<ul style="list-style-type: none"> • Особливості фізичного виховання при захворюваннях печінки та жовчного міхура: <p><i>Гепатит</i> – характеристика захворювання, причини захворювання на форму А і В. Медичні показання до занять фізичними вправами в СМГ, регулювання фізичних навантажень при їх виконанні.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Лабораторна робота. Фізичні вправи для школярів із 	2	2

	захворюваннями органів травної системи. Обговорення конспектів уроків.		
13	Фізичне виховання учнів при патології органів сечовидільної системи: <i>Лабораторна робота.</i> Фізичні вправи для школярів із захворюваннями органів сечовиділення. Обговорення конспектів уроків.	2	
14	Використання фізичних вправ при неврозах. Фізичне виховання учнів при порушенні органу зору: <i>Лабораторна робота.</i> Особливості використання рухливих ігор при неврозах. Зміст і особливості застосування фізичних вправ при неврозах. Використання спеціальних вправ при захворюваннях органу зору. Обговорення конспектів уроків.	2	2
	Модульний контроль 2	2	
	Всього за модулем 2	22	
	Всього	48	12
Заліковий модульний контроль			

6.4. Самостійна робота

№ п/п	Теми та короткий зміст модуля	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Завдання та реалізація принципів фізичного виховання осіб зі слабким здоров'ям. Характеристика засобів фізичного виховання, які використовуються в СМГ.	6	12
2	Характеристика лікувальних систем дихання. «Парадоксальна» гімнастика А. Стрельнікової. «Вольова ліквідація глибокого дихання» К.П. Бутейка. «Ендогенне дихання» за методикою Фролова. Дихальна гімнастика за методом Лабанової-Попової. Практика використання оздоровчого дихання в школах (поверхневе дихання С.К. Триліса).	6	14
3	Механізми лікувальної дії фізичних вправ при патологічних процесах в органах дихання. Нервовий та гуморальний механізми у забезпеченні лікувальної дії фізичних вправ на органи дихання. Зміст носолегеневого рефлексу та його лікувальне значення. Вихідні положення фізичних вправ у забезпеченні дренажної функції. Дихальні вправи, як засіб ліквідації ускладнень. Трофічна дія фізичних вправ при запальних процесах в органах дихання. Підготовка конспектів занять для учнів різних вікових груп. Розробка фрагменту робочого плану занять з фізичної культури.	6	14
4	Клініко-фізіологічне обґрунтування застосування фізичних вправ при серцево-судинній патології. Трофо- та енерготропна дія фізичних вправ на міокард. Тренування екстракардіальних факторів кровообігу при виконанні фізичних та дихальних вправ. Полегшення роботи серця через зниження периферійного току крові. Фізичні вправи, як метод боротьби з застійними явищами. Відновлення вегетативних функцій серцево-судинної системи через утворення моторно-вісцеральних рефлексів. Зниження АТ та ЧСС внаслідок занять фізичними вправами. Підготовка конспектів занять для учнів різних вікових груп.	6	14

	Розробка фрагменту робочого плану занять з фізичної культури.		
5	Корекція порушень постави. Поняття корекції. Загальна, спеціальна, морфологічна та функціональна види корекції постави. Завдання лікувальної фізичної культури при порушенні постави та засоби їх вирішення (зміст, вихідні положення). Підбір фізичних вправ, спрямованих на морфологічну корекцію з визначенням окремих м'язових груп, укріплення яких, в залежності від виду порушення постави, відновлюють м'язову ізотонію. Застосування плавання для корекції порушень постави. Підготовка конспектів занять для учнів різних вікових груп. Розробка фрагменту робочого плану занять з фізичної культури.	6	12
6	Характеристика патологічних форм грудної клітки та особливості фізичних вправ з метою корекції таких недоліків. Загальна характеристика видів нормальної грудної клітки (плоска, циліндрична, конічна). Загальна характеристика патологічних форм грудної клітки: рахітична (асиметрична, куряча), лікоподібна тощо. Причини їх формування. Особливості підбору корегуючих вправ в залежності від форми патологічної грудної клітки. Підготовка конспектів занять для учнів різних вікових груп. Розробка фрагменту робочого плану занять з фізичної культури.	6	12
7	Механізми лікувальної дії фізичних вправ при патології органів травлення. Формування моторно-вісцеральних рефлексів та затухання патологічної доміанти в ЦНС, нормалізація секреторної та моторної функцій шлунково-кишкового тракту, покращання трофічних процесів, нормалізація положення органів черевної порожнини – результати дії фізичних вправ при патології органів травлення. Підготовка конспектів занять для учнів різних вікових груп. Розробка фрагменту робочого плану занять з фізичної культури.	6	12
7	Механізми лікувальної дії фізичних вправ при патології органів сечовиділення. Підготовка конспектів занять для учнів різних вікових груп. Розробка фрагменту робочого плану занять з фізичної культури.	8	
8	Підвищення опірності організму школярів проти радіаційної дії засобами фізичної культури: Вплив радіаційного забруднення на стан здоров'я і фізичний розвиток школярів. Масштабність наслідків аварії на ЧАЕС. Механізми впливу різних радіоактивних ізотопів на організм людини. Стан здоров'я дітей, які проживають на забрудненій території та евакуйованій після Чорнобильської аварії. Поняття чорнобильської хвороби. «Синдром радіофобії». Особливості фізичних вправ школярів, які постраждали внаслідок аварії на ЧАЕС. Значення фізичного виховання для дітей, які проживають на забрудненій території. Особливості раціонального використання засобів фізичної культури та їх обґрунтування з контингентом школярів, які постраждали внаслідок аварії на ЧАЕС. Підготовка конспектів занять для учнів різних вікових груп. Розробка фрагменту робочого плану занять з фізичної культури.	8	12
9	Разом	60	102

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Пояснювально-ілюстративний метод. Студенти здобувають знання, слухаючи лекцію, з навчальної або методичної літератури у "готовому" вигляді. Сприймаючи й осмислюючи факти, оцінки, висновки, вони залишаються в межах репродуктивного (відтворювального) мислення.

Репродуктивний метод. Застосування вивченого на основі зразка, моделі діяльності або загально прийнятих підходів під час семінарських (практичних занять). Діяльність тих, кого навчають, є алгоритмічною, тобто відповідає інструкціям, розпорядженням, правилам - в аналогічних до представленого зразка ситуаціях.

Метод проблемного викладання. Використовуючи доцільні джерела й засоби під час лекційних і практичних занять, педагог, перш ніж викладати матеріал, ставить проблему, формулює пізнавальне завдання, а потім, наводить систему доведень, порівнюючи погляди, різні підходи, показує спосіб розв'язання поставленого завдання. Студенти стають ніби свідками і співучасниками наукового пошуку.

Пошуковий, або евристичний метод. Використовується в тій чи іншій мірі у всіх формах навчальних занять та під час індивідуальної чи самостійної роботи студента. Його суть - в організації активного пошуку розв'язання висунутих педагогом (чи самостійно сформульованих) пізнавальних завдань, в визначених випадках під керівництвом педагога, або на основі наведених прикладів і вказівок. Процес мислення набуває продуктивного характеру, але його поетапно скеровує й контролює педагог або самі студенти на основі роботи над навчально-методичною літературою.

Дослідницький метод. Після аналізу матеріалу, постановки проблем і завдань та короткого усного або письмового інструктажу ті, кого навчають, самостійно вивчають літературу, джерела, ведуть спостереження й виміри, наприклад, об'єму та інтенсивності фізичного навантаження, виконують інші пошукові дії. Ініціатива, самостійність, творчий пошук виявляються в дослідницькій діяльності найповніше. Методи навчальної роботи безпосередньо переходять у методи, які імітують, а іноді й реалізують науковий пошук. Такий метод є пріоритетним у самостійній підготовці студентів.

8. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

(у разі потреби)

Обладнання: мультимедійне обладнання;

Програмне забезпечення: робоча програма; електронні варіанти лекцій, презентації лекційного матеріалу.

9. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Белов Р.А. Самостоятельные занятия студентов физической культурой - Киев. Высшая школа, 1988г.
2. Булич З.Г. Физическое воспитание в специальных медицинских группах. М., Высшая школа, 1986г.
3. Демин Д.Ф. Врачебный контроль в физическом воспитании. М, "Физкультура и спорт", 1961г.
4. Дубогай О.Д., Завацький В.І., Короп Ю.О. Методика фізичного виховання студентів, віднесених за станом здоров'я до спеціальної медичної групи, навчальний посібник - Луцьк; Надстирря, 1995 р.

5. Дубагай О.Д., Тучак А.М., Костікова С.Д., Єфімов А.О. Основні поняття і терміни оздоровчої фізкультури та реабілітації - Луцьк 1997р.
6. Круцевич Т.Ю. Методы исследования индивидуального здоровья подростков в процессе физического воспитания: учебное пособие — К. вид. "Олімпійська література" 1999р.
7. Куц О.С. Фізкультурно-оздоровча робота з учнівською молоддю - Вінниця 1995р.
8. Ільницький В.Г., Ясінський Є.А. Фізичне виховання у середніх медичних навчальних закладах - Тернопіль: Укрмедкнига, 2000р.
9. Мотилянська Р.Е., Ерусалимский П.А. Врачебный контроль при массовых физкультурно-оздоровительных мероприятиях. - ФиС, 1980г.
10. Мурза В.П. Фізичні вправи та здоров'я. - К.: Здоров'я, 1988р.
11. Фурман Ю.Н. Физиология оздоровительного бега. - К.: Здоровье, 1994 г.

Допоміжна

1. *Страковская В. Л.* 300 подвижных игр для оздоровления детей от 1 года до 14 лет. — М.: Новая шк., 1994. — 67 с.
2. *Сергиени Е. В.* Актуальные вопросы медицинской реабилитации инвалидов в Украине // Мед. реабилитация, курортология и физиотерапия. — 1998. — № 1. — С. 52–53.
3. *Матов В. В.* Медицинские проблемы современной оздоровительной физической культуры (обзор) // Теория и практика физ. культуры. — 1987. — № 2. — С. 43–46.
4. *Милнер Е.* Выбираю бег. — М.: Физ-ра и спорт., 1985. — 34 с.
5. *Нечаева Н. В., Сыромолотов Ю. С.* Физкультура и спорт для инвалидов // Теория и практика физ. культуры. — 1988. — №11. — С.12 – 13.
6. *Дембо А. Г.* Врачебный контроль в спорте. — М., 1988. — 134 с.